

263 oseb preiskovanih prvi dan. Mnogo jih zahteva izvzetje

—Nezaslišana vročina vlada po vseh Zjed. državah kakor tudi v Clevelandu. Dvanajst oseb je umrlo v pondeljek radi vročine in 15 otrok v torek. Na vročini najbolj trpijo otroci, katerih je umrlo enajst v pondeljek. Bolnišnice in dispenzariji so bili oblegani od žalostnih mater z napol umirajočimi otroci, delavci v tovarnah so padali na tla od vročine, in da je nesreča še hujša, komaj z ledom ne morejo dostavljati dovolj ledu, ker ni vozovnikov, ki bi vozili led. Začela se je širiti otroška bolezen "infantile paralysis", ki je jako nevarna. Tisoče otrok je umrlo lansko leto za to boleznijo v New Yorku. Vročina v pondeljek in torek je dosegla 104 nad ničlo. Zvečer se je nekoliko shladilo, toda takoj zjutraj ob 6. je začel toplomer vstajati. Nobene obljube ne morejo dati vremenski uradniki, da bo vročina prenehala.

—Hary V. Oberlin je prvi Clevelandčan, ki je bil potrjen kot vojak nove narodne armade. Stanuje na 9716 Lamont ave. Je dobrega zdravja in ni prošil za izvzetje od vojaške službe. Oberlin je tip finega Amerikana, 6 čevljev in 2 palca visok, tehtal 159 funtov. Vojaški nabori se nadaljujejo v torek, sredo in vse dni, dokler se ne dobi v Clevelandu 8143 vojakov za narodno armado. Povprečno pride na dan sedaj, ko ne delujejo še vsi odbori, do 300 registriranih oseb na preiskavo. Sedaj delujeta le odbora št. 2 in 15, v kratkem pa bodejo poklicani vsi oni, ki se morajo javiti, na preiskavo. Preiskava se vrši v najlepšem redu in miru. Ljudje se zavedajo, zakaj jih kličejo Zjed. države. Zdravniki pravijo, da so skoro vsi poklicani možje finega zdravlja, toda mnogo jih, ki so pronađeni od zdravnikov za sposobne, polaga prošnje za izvzetje. Pet oseb izmed 7 klicanih hoče biti oproščeni, ker so večinoma oženjeni ali pa morajo starše podpirati.

—Vsak mož, ki pride v sobo, mora pokazati poziv, ki mu je bil poslan po pošti, naka mu pripnejo na rokav sukne listek papirja z njegovim imenom. To je radi tega, da dobi mož poizvedo o obliki nazaj. Potem se morajo osebe sleči. Kandidatje za preiskavo obdržijo le spodnje hlače in gornje hlače na sebi. Potem se mora kandidat predstaviti štirim zdravnikom. Vsak zdravnik preiskuje drugi del telesa. Ko je zdravniška preiskava gotova, zapiše clerk vse podrobnosti preiskave. Potem gre kandidat k mizi, kjer sedita dva člana komisije. Ta dva ga na podlagi zdravniške preiskave proglasita sposobnim ali nesposobnim. Če je kandidat nesposoben, tedaj mu ni treba vložiti prošnje za izvzetje. Če je pa sposoben in hoče biti izvzet, tedaj dobi nemudoma listino, na katero napiše prošnjo za izvzetje.

—Ljudje, ki nimajo nobenih papirjev ali samo prve papirje, niso preiskani. Oni dobijo listino v roke, v katerih listinah morajo dokazati, da so v resnici tuji v Zjed. državah.

—Ropar, ki se mu je mudilo, je obiskal v pondeljek zvečer pet družin vse stanujoče v enem in istem bloku. Prvi obisk je dobil Eugen Duettner, 1644 E. 39th St. Tu je vladal 62 centov, potem je šel v stanovanje Mrs. Graham, na 1572 E. 38th St. kjer je ukradel uro, nakar je stopil v stanovanje John Kleina, 1544 E. 38th St. in odnesel par zapest-

nic, in končno je posetil še John Kuhna, 1532 E. 38th St. kjer je odšel praznih rok.

—Neki ropar je odnesel iz trgovine F. Hunterja na 5322 Lorain ave \$19,340.00 v gotovem denarju. Denar je bil v železni blagajni. Hunter prodaja avtomobile.

—Kalkih 500 šivilj je na štrajku v Clevelandu, in delavske unije pravijo, da se številni štrajkarjevi tekoni tedna podvoji. Jih zahtevajo večjo delavsko plačo in boljše delavske pogoje.

—Nov način kako se je treba izogniti registraciji, je povedal John Bishop, ki se je nahajal v središču na zvezini sodniji, tožen ker se ni registriral. Bishop je dejal, da ga je neko dekle tako začaralo s svojo lepoto, da kar ni mogel od nje in je tako pozabil na registracijo. Sodnik je pa odločil, da mora Bishop v ječo, ker ni mogel položiti \$2000 varščine.

—Mnogo sto zdravnikov bo poklicanih iz Clevelanda v vojno službo. Vlada namiguje, da bodeta dva zdravnika izmed desetih prisiljena iti na bojišče. Zjed. države potrebujejo 12.000 zdravnikov za svojo armado. Vlada sprejema zdravnikov od 25. tlo 55 leta.

—V našem uredništvu so se v pondeljek oglašili Mr. John Longinus iz Joliet, Ill., katerega že dolgo nismo videli v naši naselbini. Obiskal nas je tudi Mr. J. Ferko iz Milwaukee, kjer ima ogromno mesnico za prodajo mesa na drobno in debelo. Gostom jako ugaja clevelandska naselbina.

—Ker vlada neče povedati kdaj odidejo clevelandski vojaki na vojno vežbalšče in potem na vojno polje, je vojna komisija odredila, da se Cleveland uradno poslovi od svojih vojakov dne 10. avgusta. Ogromna parada se bo vršila v mestu in vojakji dobijo razna darila.

—Trije delavci so dobili jako nevarne poškodbe, ko je v tovarni Willard Storage Co. v pondeljek eksplodiral zaboj, kjer se je nahajala amonija. Med ranjenimi ni nobenega Slovence. Zdravniki pravijo, da so ranjenci v nevarnosti, potem ko ozdravijo od ran, da se jih prime pljučnica.

—Tekom lanskega leta in v letošnji sezoni je šolska oblast Clevelanda potrošila \$100.000, da se otroci učijo nemščine, katere ne bodejo nikdar rabili in ista šolska oblast je potrošila \$700, da uči tuje angleščine, katero rabijo vsak dan. Časopisje je začelo silno agitacijo, da se nemščina popolnoma odpravi iz vseh javnih šol, in da se \$100.000 uporabi, da se tuje uči angleščine.

—Seja Sl. Nar. Čitalnice se vrši v četrtek 2. avg. ob 8 uri zvečer. Zelo važne stvari na dnevnem redu!

—263 oseb je bilo izprašanih v torek za vojaško službo. Izmed teh jih je bilo 33 odstotkov fizično nesposobnih ali pa so tuji, torej preostaja še 67 odstotkov. Toda izmed teh 67 odstotkov jih je tri četrtine vložilo prošnje za izvzetje od vojaške službe. Vlada bo morala poklicati najmanj 50.000 kandidatov na preiskavo, da dobi potrebno svoto 8143 mož za vojakje iz Clevelanda. Večina onih, ki prosijo za izvzetje, je oženjenih in morajo podpirati otroke in ženo.

Kako se ženske borijo v vojni. Izdajstvo Nemca na bojišču.

Petrograd, 31. julija. Tu sledi pripoved prve ruske deklke, ki je ubila Nemca na bojišču. Imenuje se Marija Golobova, in leži sedaj v bolnišnici ranjena. Marija je dijakinja višje šole, krasotica in se smeje ranam, ki jih je dobila v bitki. Pripovedovala je: Bila sem v prvih strelnih jarkih dva dni, in dobila sem svojega Nemca. Počutil sem veselje, ker sem storila svojo dolžnost. Upam, da bom kmalu zdrava in odidem nazaj na bojno polje, kajti domovina potrebuje borcev. Videla sem vojake v Petrogradu, ki so zahtevali, naj jih ne pošljejo na fronto. Sprevidela sem, da domovina potrebuje vsakega moža in žensko, ki ni lopov. Ustanovil se je ženski bataljon, in nemudoma sem se vpisala. In sedaj želim le, da dobim kmalu puško v roke in se vrnem na fronto.

Šle smo v akcijo nekega večera, ko so Nemci strahovito streljali. Me smo dobile povelje, da preženemo Nemce iz njih postojank. Strojne puške so nas pričele kositi. Dobili smo povelje, da se vlečemo. Opazila sem, da so spredaj same ženske, moški so se vsi zadaj držali. Začela sem strelja-

ti, in puška me je tako udarila v ramena, da so mišice sedaj trde. Bila sem vesela, ko smo dobili povelje napasti strojne puške. Bilo je za nas sicer dragoceno, toda nemške strojne puške smo pregnale. Pozneje sem dobila povelje, da nosim streljivo za strojno puško. Ker smo napredovali, se je bilo bati, da nas Nemci vjamajo. Ko sem nesla streljivo za strojno puško, sem opazila ležati na tleh ranjenega nemškega častnika. Hotela sem mu pomagati na noge, toda ko me on opazi, potegne revolver in me hoče ustreliti, pa sem bila hitrejša in sem ga prej ustrelila. Vprašate, kako sem se počutila, ko sem uničila človeško življenje? Ničesar drugega nisem mislila kot to, da sem zmanjšala število sovražnikov naše dežele za enega. Vsako rusko ali američansko dekle bi storilo isto. Nobenih izdajic ni med nami. Me vemo, da nas čaka smrt in smo pripravljene umreti za Rusijo. Niti zapazila nisem, kdaj sem bila ranjena. Kroglice so tako goste frčale mimo mene. Ena me je zadela. Mogoče me prihodnje ubije, No, zato sem na bojišču. Tu di sovražnik je tam. Boj je za življenje in svobodo.

Zvezina vlada proti "slackerjem"

Washington, 31. julija. Zvezina vlada je razposlala vsem zvezinim pravnikom po celih Zjed. državah povelja, da nemudoma aretirajo vse tiste, ki se niso registrirali in postopa z njimi z vso ostroostjo postav. Prijetim slackerjem preostaja dvojna stvar: Ali gredo v ječo, in potem ko doslužijo ječo, v vojaštvo, ali pa nemudoma v vojaštvo. Ista kazni zadene tisti vse one, ki so dali napačne naslove, ki so se podpisali z napačnimi imeni, itd. Attorney General je nadalje izdal povelje naj se posebno pazi na one, ki so po registraciji ali pred registracijo se preselili, ne da bi povedali svoje novo bivališče. Povelje, ki ga je izdal generalni državni pravnik se glasi: "Kadar doženete, da se kaka oseba ni registrirala, povzročite nemudoma, da se registrira, in ko je registrirana, tedaj se upelje proti taki osebi kriminalno postopanje, brez izjeme, kakšne vzroke ima oseba, ki se ni registrirala."

Vsi oni, ki bodejo sedaj prijeti, ker se niso registrirali, bodejo nemudoma uvrščeni v armado. Če bi se registrirali, bi imeli priliko tako ali tako se izogniti vojaški službi, sedaj pa ne bo pomagal noben izgovor, in slackerji bodejo morali iti v prve vojne vrste. Generalni adjutant vsake države bo dal vsem slackerjem serijalno številko, ki je prva bila dvignjena, tako da bodejo morali vsi nemudoma v armado.

Nadalje je vlada razkrla, da se je mnogo tisoč oseb registriralo, ki so bili stari nad 31 let. Ti ljudje so potem prodajali registracijske karte mladim možem, ki se niso hoteli registrirati. Vlada seveda se da ne more dobiti nobenega v roke, ker od onega, ki je kupil registracijsko karto, nima naslova, oni pa, ki se je napačno registriral, je dal napačni naslov. Teška kazen čaka vse take osebe.

Transport s 1000 vojakji na krovu. v nevarnosti. Submarini potopljeni.

Atlantsko pristanišče, 31. julija. Ameriški parnik Saratoga, ki čaka v pristanišču, kda odplave na morje, je bil večer zadet od panika Panama, ki je last The Panama Steamship Co. Na parniku Saratoga se je nahajalo nad tisoč ameriških vojakov, ki so čakali, da se prepeljejo v Francijo. Parnik je bil tako silno poškodovan, da se je pričel potapljati, toda pomoč je bila blizu, in vsi vojakji so se rešili v majih čolnih in parnikih, ki so prihitali na pomoč. Parnik Panama je s tako silo zadel v Saratoga, da je v slednjem parniku nastala 14 čevljev široka razpoklina, in je voda udrila v parnik. Kapitan parnika Panama je držal svoj parnik v razpoklini in preprečil s tem, da ni voda z večjo silo drla v notranje prostore. Več kot dvanajst parnikov, med njimi neka križarka, je prišlo nemudoma na pomoč. Končno so bili vsi vo-

jaki na transportu rešeni, naka se je parnik z lastno paro podal v notranje pristanišče, kjer ga popravijo.

London, 31. jul. Angleška križarka Ariande, 11.000 ton, je bila večerj torpedirana od nemškega submarina in se je potopila, glasom uradnega naznanila angleške admiralitete. 38 mornarjev na križarki je bilo ubitih pri eksploziji torpeda. Vsi drugi mornarji so bili rešeni. Ariande je bila stara križarka, zgrajena leta 1898. Imela je na krovu 677 mož in častnikov.

London, 31. julija. Dva submarina sta bila večerj potopljena od angleških transportnih parnikov. Dva nemška submarina sta napadla tri angleške transportne parnike, kakih 200 milj od Irskega obrežja, toda transportni parniki so nemudoma pričeli streljati ter so potopili oboja submarina.

Zavezniki so dobili 11 belgijskih mest.

Napredovali so na fronti 20 milj za dve milj, dobili enajst mest ter ujeli 3500 Nemcev. Šest nemških rezerv vrženih iz akcije. Ruske armade so deloma ustavile svoj beg in se zopet ustavljajo sovražniku. Nemci bežijo iz ruskega ujetništva, a Rusi iz nemškega ujetništva.

Ogromna ofenziva zaveznikov.

London, 31. jul. Velika ofenziva Francozov in Angležev je sedaj v polnem teku. Po tritedenskem artilerijskem obstreljevanju nemške fronte so zavezniki večerj prešli v pravo ofenzivo na fronti dvajset milj in sicer od Dixmude do Ypres. Enajst mest in vasij je padlo v roke zaveznikom, ki so se približali drugi vrsti nemških strelnih jarkov. 3500 Nemcev je bilo na prvi hip ujetih.

Nemške rezerve zama pomagajo.

Večina mest, ki so jih zavezniki dobili, je bila v nemških rokah, odkar so Nemci napadli Belgijo. Sledeča mesta so bila Nemcem odvzeta: La Basseeville, Steenstrate, Bixschotte, Verlorenhoek, Frezeneg, St. Julien, Pilken, Hooge, Westkoek, Hollebeke. Kljub temu, da so Nemci vedeli, da priče ofenziva in da so pripravili ogromne rezerve na bojišču, pa je bil ves nemški odpor zaman, in so zavezniški celo dalje prišli kot so imeli v načrtih. Zgube na francoski in angleški strani so izvanredno majhne, dočim imajo Nemci tisoče mrtvih in ranjenih. Na celi fronti so zavezniški napredovali za 40 milj.

Zgube angleške armade.

London, 31. julija. Angleške zgube na vseh vojnih frontah tekom meseca julija znašajo 71.832 častnikov in mož.

Rusi so nehali bežati.

London, 31. julija. Ruska armada je prenehala z begom in se zopet ustavila sovražniku. Na več frontah so ruske čete zakopale se v strelne jarkje in se ustavljajo napredujočim Avstrijcem in Nemcem kot se najbolj morejo. Toda žalosten je pogled na to rusko armado. Stotisoče jih je poginilo zadnje tedne, nekateri so bili ubiti, drugi ranjeni, tretji ujeti, o četrtni so pobegnili domov. Nemško-avstrijska armada je veliko večja po številu, in prizadevanje Rusov ustaviti nemško napredovanje, je bilo dosega brez uspeha. Venčkan znači nastop Rusov, da je velika ruska armada še vedno lojalna, in da se ne bodejo umaknili nadalje, ne da bi sovražniku povzročili velike zgube.

Boji pri Zbrozu.

Prvi večji boji med Rusi in Avstrijci so se vršili ob reki Zbroz, ki teče ob meji Galicije in Rusije. Dasi so se Rusi tukaj hrabro borili, toda so bili prisiljeni radi večjega števila sovražnikov umakniti se še nadalje. Tudi Nemci so prekorčili gališko mejo in korakajo sedaj v Bukovino skozi Sučavo kholino.

Rumunci se hrabro držijo.

Rumunska ofenziva se nadaljuje. Dasi so nemški spioni tudi v rusko - rumunski armadi postali jako številni, pa Rusi in Rumunci nprestanonapredujejo v Casino in Putna dolini. Večerj je rumunska armada dobila od sovražnika šest vasij ter ujela 1260 Nemcev ten 17 topov. Rumunci so ujeli 50 nemških spionov, ki so bili preoblečeni v ruske vojake in so jih na mestih ustrelili.

Rusko uradno poročilo.

Petrograd, 31. julija. V okolici Zbaraža so se vršili večerj jako hudi artilerijski boji. Južni od Gousiani je sovražnik skušal prekorčiti reko Zbroz, toda je bil vržen nazaj. Ob reki Dnjester je sovražnik na-

pakel Zalesčik, toda je bil potrdovratnem odporu odbit. Jugozapadno od Zalesčika, pri Cvianiste, Kisilje in Steto se je sovražniku po hudem boju posrečilo odbiti naše čete in napredovati. V Karpatih so se naše čete vzhodno od Stonačka in Kapula umaknile do Sopot, Kanerala in Moldave.

Rumunska fronta: V pondeljek je sovražnik napadel obcesti Jakobeni - Kimpolung toda vsi njegovi napadi so bili odbiti. Vsi ostali sovražnikovi napadi na drugih frontah so bili jako uspešno odbiti.

Angleško uradno poročilo.

London, 31. jul. Oddelek naših čet je napadel sovražnikove baterije pri Lombartyzde. Štiri nemške zrakoplove smo večerj izstrelili iz zraka, dočim smi mi zgubili tri zrakoplove, dva se pa nista vrnila.

Francosko uradno poročilo.

Pariz, 31. julija. Nemška artilerija je bila večerj jako aktivna na Aisne fronti. Nemci so s posebno ostroostjo napadli v Champagne okolici in na Californie gorski planoti. Na ostalih frontah ni ničesar novega.

Nemško uradno poročilo.

Berolin, 31. jul. Ruske čete se ustavljajo na vseh ob reki Zbroz, toda kljub njih trdovratnemu odporu, smo jih poglgnali nazaj. Med rekama Dnjester in Pruth je sovražnik zopet pokazal nekaj odpornosti, toda so bili Rusi končno vseom pognani nazaj. Ofenziva feldmaršala Mackensena nam je priborila zmago pri Fockshami in dobili smo nekaj sto ujetnikov.

Angleži v ofenzivi.

London, 31. jul. Angleške čete pri Lys, Flandrija, so zajedno s francoskimi četami prešle danes zjutraj v ofenzivo. Glasom uradnega poročila iz Londona, so angleške čete pri prvem naskoku zadobile vse, kar so nameravale in borba se vrši naprej za drugo nemške obrambeno črto. Več stotin nemških vojakov je bilo vjetih ob pvem pritisku. Novi ujetniki prihajajo v angleške in francoske tabore.

Za ruske izdajalce.

London, 31. jul. Bizojavka iz glavnega stana sedme ruske armade naznanja, da se je položaj zboljšal. Glavni povzročitelji umikanja so sedaj mrtvi. Tri divizije kozakov se je postavilo na celo fronto, kjer se je vršilo umikanje. Deterterji in agitatorji so nemudoma prijeti in ustreljeni. Ruski lojalni vojakji pripnejo na birtet vsakega ustreljenega deterterja listek sledeče vsebine: "Tu leži izdajalec svoje domovine". Rudeči znaki in zastave, ki so dajale povod revoluciji med vojakji, so skoro popolnoma zginile.

400 ubitih v Petrogradu.

Petrograd, 31. julija. Pocestni boji v Petrogradu pretečeni pondeljek in torek so bili veliki hujši kot je vlada prvotno poročala. Najmanj 400 Rusov je bilo na ulici ustreljenih in na en tisoč jih je poslanih v bolnišnice. Javno mnenje v Petrogradu je jako ostro napram "Boljševikom", katerih volje so bili vsi aretirani.

Tisoče ruskih ujetnikov pobegnili.

Petrograd, 31. jul. Odkar se je pričela revolucija, je polegnilo na tisoče ujetnikov iz nemških in avstrijskih kamp. Skoro vsi ti pobegnili ujetniki,

gredo nemudoma zopet med rusko armado ter pripovedujejo silovite stvari o življenju v nemškem in avstrijskem vojnem ujetništvu. Značilno pa je tudi, da je mnogo Nemcev pobegnilo iz ruskih zaporov, odkar se je pričela revolucija. Samo maja meseca je pobegnilo nad 3000 Nemcev iz ruskega ujetništva, dočim jih je pobegnilo meseca junija 5380.

Plen Nemcev v Galiciji.

Kodanj, 31. jul. Berolinski korespondent "Tagesblatta" naznanja, da so Nemci pri umikanju Rusov dobili v Galiciji 70 teških ruskih topov, dočim so jih Avstrijci dobili nad 200. General Kornikov skuša uprizoriti drugo ofenzivo ob skalnati meji Galicije.

Poljaki se puntajo.

London, 31. julija. Velikanski punt je nastal v Varšavi, glavnem mestu Poljske, ko je nemška vlada zaprla poljskega generala Pilsudski, ker je izdal na poljske legionarje oklic, da ne smejo priseci zvestobe nemškemu in avstrijskemu cesarju. Poljski narodni svet je protestiral pri nemškem guvernerju generalu Beseler radi aretacije generala Pilsudski in zahteval, da se ga nemudoma oprosti. Guverner ni ugodil tej zahtevi in se je izjavil, da ima pozitivne dokaze, da je general Pilsudski nameraval ustajati med poljskimi legionarji, da bi se pridružili Rusom in napadel Nemce. Novice iz Dunaja pa naznanjajo, da je poljska vstaja veliko bolj važna kot pa pišejo nemški krogi. 12 poljskih regimentov je odpovedalo pokorščino Nemcem.

Siam napove vojno Avstriji.

Dunaj, 31. julija. Kraljevstvo Siam je sedaj napovedalo vojno tudi Avstriji. Trije avstrijski parniki v siamskih lukah so bili zaplenjeni.

Zalostne razmere v Avstriji.

Washington, 31. jul. Zvezina vlada je dobila poročila iz Budapesta o silovitem pomanjkanju živeža, ki vlada v Avstriji. Ne samo v mestih, ampak celo na kmetih vlada silovito pomanjkanje živeža. Večina prebivalstva se živi od zelenjave, ki je pa tudi omejena. Meso morejo kupiti le najbolj bogati. Glavni vzrok, ki se navaja za to pomanjkanje je, ker morajo kmetije dajati skoro ves svoj pridelek za vojaške potrebe, drugi vzrok pa je, ker vlada sili, da se v mesta pošilja več živeža, ker se vata boji, da nastane punt, če v mesto ne pride zadosti živeža.

Trgovci silovito izkoriščajo ljudstvo. En kilogram graha velja v vsakem mestu 10 kron, pravega mleka sploh se ne dobi, ampak prodaja se z vodo zmešana mlečnata pijača. Pint mleka velja 3 krone. Surovega masla in sira ne morete dobiti. Funt česenja se je prodajal po 4 krone. Glavna hrana ljudstva je posušen fižol in grah ter suhe češnje. Krompirja se ne dobi. Kosila se ne more kupiti v nobeni gostilni izpod 25 kron. Olje je 50 kron liter, srovo maslo 25 kron funt in koški računajo po 50 kron eno.

CLEVELANDSKA AMERIKA

IZHAJA V PONDELJEK, SREDO IN PETEK.

NAROČNINA:

Za Ameriko - \$3.00 | Za Cleveland po pošti \$4.00
Za Evropo - \$4.00 | Posamezna številka - 3c

610 ST. CLAIR AVE. N. E., CLEVELAND, OHIO. TELEPHONE CUY. 5180

EDWARD KALISH, Publisher

LOUIS J. PIRC, Editor

ISSUED MONDAY, WEDNESDAY AND FRIDAY.

Read by 25.000 Slovenians in the City of Cleveland and elsewhere.
Advertising rates on request. American in spirit Foreign in language only

Entered as second-class matter January 5th 1909, at the post office at Cleveland, Ohio under the Act of March 3rd, 1879.

No. 89. Wed. August 1. 1917.

Članom socijalistične stranke

Mr. Upton Sinclair, znameniti socijalist in pisatelj, je naslovil socijalističnemu lokalnemu v Pasadena, Cal. posebno pismo, v katerem piše:

"Tovariši sodrugi!"

"Ker je 'Izjava večine' članstva socijalistične stranke glede vojne glasovala proti vojni, me je to napotilo do bolečnega koraka. Izvemši dvojno ali trojno potovanje v inozemstvo, sem bil član socijalistične stranke polnih 16 let. V tem času sem žrtvoval svojo energijo, da čim bolj dvignem socijalistično stranko, toda danes se nahajam v največjem nasprotju s člani te organizacije glede najbolj važnih vprašanj, tako da če bi še nadalje ostal v stranki bi to značilo, da zatujem svoja načela in krivo tolmačim načela stranke same.

Ves čas odkar sem bil član stranke sem bil velik agitator proti vojni. Devet let nazaj sem izdal apel v isti smeri, v katerem sem pozval socijalistične stranke celega sveta, da se dvignejo proti vojni, da se dvignejo v revolucijo in generalnim štrajki, da s tem preprečijo vojno. Moja ideja je bila, da morajo delavski razredi vseli narodov skleniti mir med seboj, ker nimajo nobenega skupnega neprijatelja, ampak skupne sovražnike med vsemi narodi.

Toda hladni sprejem tega apela me je silno razočaral. Edini odličnejši človek socijalistične stranke v Ameriki, ki je bil pripravljen podpisati ta apel, je bil Charles Edward Russell, dočim so se voditelji stranke enoglasno temu protivilli. Spominjam se dobro, da se je Morris Hillquit izrazil, da ni primerno za ameriške socijaliste, katerim ne preti vojna, da skušajo uplívati na delo evropskih sodrugov. Jaz sem pa povdarjal, da baš to dejstvo, ker stojimo vzvišeni nad evropskimi intrigami, nam daje priliko, da posredujemo v vojni ljubosumnosti Evrope, in povdarjam, da je naša dolžnost posredovati. Toda zaman so bili vsi moji dokazi. In z gnejevo v duši gledam danes na tiste ljudi, ki so bili pred devetimi leti proti splošnemu ustanku delavskega razreda proti vojni, kako silijo z izjavo večine, kako se trudijo za mir v času, ko je njih zemlja, Amerika, v vojni proti Nemčiji, dočim so socijalisti onih dežel s katerimi je Amerika v vojni, silno nasproti, da bi se vojna prenehala, in jim niti v glavo ne pade, da bi priporočali mir.

To slednje dejstvo je največjega pomena, kajti če hočemo uspeh od generalnega štrajka, ga moramo izvesti in upeljati v vseh deželah sveta. Če bi socijalisti katerekoli države dovolili, da ostanejo pasivni in se pustili oboroževati od njih vladarjev in vežbat v vojnem poslu, tedaj bi bil korak za generalno stranko brezuspešen in celo skrajno kriminalen.

To je bil moj argument, katerega sem poslal s svojim manifestom v inozemstvo pred devetimi leti. Socijalisti in delavci v Angliji so se zavzeli za moj program in so ga razširili v stotine izvodih. Ravno tako so storili socijalisti in sindikalisti v Franciji in Italiji, toda v eni državi ta apel ni zbudil nobene pozornosti, v eni sami deželi so socijalisti ostali popolnoma pasivni — in ta dežela je Nemčija.

Nemec, urednik socijalno-demokratskega časopisa, katerega nečem imenovati, ali katerega poznate kot intelektualnega voditelja nemškega delavskega pokreta, mi je pisal nekaj pism o manifestu, katerega pisma še danes hranim. Pisal mi je, da če bi moj manifest razpečali v Nemčiji, bi pomnilo to veleizdajo. Kaditega se niti poskušalo ne bo, da se v Nemčiji razpeče moj apel.

Potem je nastala debata, da se vprašanje generalnega štrajka ne sme razmotrivati v splošni vojni, kajti na ta način bi se slišalo zagovornike same ene stranke, toda to nikakor ni pravično napram drugi stranki.

Ko sem odšel v inozemstvo in sem se tam razgovarjal z ljudmi raznih strank, sem dočim, da vsi evropski narodi vidijo prihajati nevarnost in pogubo od strani Nemčije. Spominjam se, da mi je Ledebor, eden najbolj radikalnih nemških socijalistov pripovedoval, da McDonald in Ramsey ter drugi angleški socijalisti radi tega težijo po miru, ker je njih dežela dekadentna! — Govoril sem z Angleži in sicer s Tom Mann-om, kakor hitro je prišel iz zapora, z John Burnson, s Hydemanson, in vsak izmed teh socijalističnih voditeljev mi je pripovedoval, kako hitro se Nemčija oborožuje, in da se nemški socijalisti niti z najmanjšo besedo ne oglašajo proti oboroževanju, ampak očitno podpirajo oboroževanje naroda s tem, da dovoljujejo vladni kredit za nove vojne namene.

Odšel sem v Berlin, da se na lastne oči prepričam, kaj je pravzaprav z nemškim socijalizmom. Jaz sem se vedno propagiral generalni štrajk, kakor tudi za internacionalizem, toda ko sem govoril z voditelji nemškega socijalizma, sem se prepričal, da stranka ni dovolj močna, da prepreči vojno, vsak poskus vladni program oboroževanja bi bil samomor za stranko — kajti uničena bi bila v 24. urah. In jaz sem takoj videl kaj pomeni, namreč da je ostala Evropa priključena oboroževanju se napram Nemčiji, in tudi nemški socijalisti so mi to priznali. Najboljši odgovor, katerega sem mogel dobiti od nemških socijalistov, je bil ta, da po vojni, in sicer po vojni v kateri bo Nemčija premagana, bo prišel čas za nemške socijaliste.

Alko je vladala Nemčija divja zver, in če delavstvo Nemčije priznava to zver ter jo celo podpira, tedaj je brez dvoma dolžnost celega sveta, da to zver ukroti, uniči, ter da osvobodi nemške socijaliste zajedno z drugimi narodi.

Mi smo se navduševali radi henojičnega nastopa Karla Liebknechta, edinega velikega narodnega vodje socijalistov v Nemčiji, ki je obsodil nemško vladno vojno. On se je uprl nemški vladi in mi želimo nadaljevati njegovo delo. In kako naj to naredimo? Morda s tem, da se spuntamo proti svoji lastni ameriški vladni? Nikakor ne. Kit je enak ribi, toda če primerjaš kito z ribo, tedaj najdeš, da je kit bolj podoben kralju kot ribi. Netopir zgleda kakor ptica, a v re-

snici je netopir, itd. Silno napadno je povdarjati naroda, da so vse vlade kapitalistične, da so vse vlade enake, in da se morda napram vsem enako postopati. Če smatrate to formulo za resnično, tedaj prenehate delati, mislite da ste prišli do konca, in končno pridete v zaprt, kamor je prišel Liebknecht. Če hočemo računati z nemškimi socijalisti, se moramo držati izjave Augusta Bebelja, enega izmed najbolj globoko-miselnih nemških socijalistov, ki se je izjavil da kdor hoče osvoboditi nemški narod, mora povzročiti, da bo nemški narod na vojnem polju popolnoma premagan, kajti s tem bi bila strta moč pruskega militarizma in kajzerizma od milosti božje.

Sodrug, jaz poznam nemško socijalistično literaturo, poznam njih jezik, poznam razliko med nemškim vladarjem in ljudstvom. Proučeval sem mnoga leta ameriški kapitalizem, ki obstoji v raznih trutih mesa, petroleja, premoga, in nisem nikakor slep, da ne bi videl, da je razlika med ameriškim gospodovnim razredom in med nemško avtokracijo ista, kot je bila med narodi 16. stoletja ter med narodi dvajsetega stoletja. Govoril sem z več socijalisti na zapadu, pa niso razumeli, kaj je pruska avtokracija. Citirali so mi njeno močnost nje uporabo znanosti, ne misleč, da baš radi tega podpirajo avtokracijo ker jo hvalijo — niso poznali zveri, ki zna izpriziti mozeg človeške družbe. Citirali so mi, kako se nemška vlada blaga za svoje delavce, in niso pomislili pri tem da se vsak farinar ravnotoliko briga za svojo živino, katero žene v klanjico!!!

Pred nekoliko dnevi je v vašem mestu pri nekem javnem zborovanju pozvala neka. Nena, socijalistinja, mojo soprog, naj ovrže njen dokaz, da je bilo pred vojno več politične svobode v Nemčiji kakor v Angliji. "Kaj je bilo vašemu soprogu dovoljeno govoriti v Nemčiji in kaj v Angliji?" je vprašala predzna Nemka. In to se je zgodilo kljub temu, da mi je bil dovoljen svoboden govor po celi Angliji, ko sem mučil tam, da so moj apel za mednarodni štrajk tiskali v Angliji v stotisocih izvodih, da so mi povsod dovolili govoriti, kjer sem hotel, in sicer ob časi najhujših delavskih borb v Angliji, in ne samo to, celo angleški kapitalistični časopisi so citirali moje govore dobesedno, dočim je bila v Nemčiji moja knjiga zaplenjena radi "razžaljenja veličanstva", kaj šele, da bi smel govoriti s sodrug! Moje publikacije in moji govori so bili zabranjeni radi "veleizdaje".

Ko sem se vozil z nekim mladim nemškim pesnikom v Berlinu skozi "Sieges-Allee" sem se smejal mnogobrojnim kipom, katere so postavili Nemci svojim kaiserjem, in moj spremljevalec me je prijel za rokav in mi tiho šepetnil, naj molčim, kajti v Berlinu je običaj, da ko kajzari odpeljejo take ljudi, ki se smejejo kajzerjevim kipom, naravnost na policijo.

Mogoče boste rekli, da se vprašanje demokracije napram avtokraciji ne da rešiti s silo: nobeno vprašanje se ne rešuje s silo, govorijo moji prijatelji pacifisti. In tako se govoriti v zemlji, kjer smo imeli civilno vojno, da se rešimo sramotnega suženjstva in secesije...

Jaz lahko precej sigurno govorim o tem vprašanju, ker so vsi moji prijatelji stanovali na jugu in se borili z vstasi. Jaz sam sem priča dejstvu, da sila lahko rešuje vprašanje, toda sila se mora rabiti z razumom. Če ne bi bilo državljanske vojne, in če bi se Horacu Greeley in drugim pacifistom posrečilo skleniti mir, tedaj je gotovo, da bi jaz imel danes suženje in bi zagovarjal suženjstvo.

Popolnoma sigurno je, da bi imeli v Ameriki nekaj milijonov stalne armade na eni in drugi strani Dixon in Mason fronte, evropske države bi imele kolonije v severni in južni Ameriki, imeli bi evropske intrige v tej deželi in vršili bi se neprestani boji. In ravno tako vam povem, da če dopustimo, da Nemčija dobi to vojno — in povem vam, da nemška vladujoča klica zna "dobiči", kam želi, — tedaj je za nas v Ameriki najbolje, da opustimo vsako drugo delo, ter da se prihodnjih dvajset ali trideset let pripravljamo za obrambo demokratskih principov. To je, kar vidim jaz v položaju, toda kako morem to gledati, ne da bi opomnil ameriškega delavstva?

Jaz pravim, da se mora ta vojna voditi toliko časa, dokler se vlade Nemčije in Avstrije s silo ne demokratizirajo, in jaz trdim, da je vsaka agitacija za mir, ki ne vsebuje te izjave, navadna agitacija za Nemčijo.

Argument, da nimamo pravice zapovedati, pod kakšno vladno naj nemški narod živi, se mi zdi prazen. Nemci se niso branili vojevati se s Francozi in niso se branili postaviti tam republikanske vlade. Nemci so hoteli imeti republiko v Franciji, ker so bili mnenja, da bo Francija kot republika v vojaškem pogledu vedno veliko slabša, in francoska slabost je nemška korist, in sedaj je odločeno v usodi, da ves svet ravno isto naredi z Nemčijo.

To so vzroki, sodrugi socijalistične stranke, ki so me pripeljali do tega, da ne morem več slediti vaši izjavi, to so vzroki, da jaz trdim, da je tla naša vojna "najbolj pravična vojna v zgodovini." Še manj pa vas morem podpirati v vaši opoziciji proti draftu.

Ne želim pa, da mislite, da sem raditega pozabil kapitalistični sistem.

Jaz sem mnenja, da imamo v tej vojni toliko dela, da se ga moramo vsi prijeti z obema rokama. Mi ne moremo priti do vlade Anglije, Francije in Italije, da nam povedo svoje vojne načrte, toda pozabiti ne smemo, da od boja ne smemo odnehati proti sistemu, ki bi rad vrnil vojno breme na delavske generacije bodočih let. Mi se moramo boriti za častne vojne pogoje. V tem in tisoč drugih stvareh smo mi potrebni, in napačna načela imamo, če trdimo, da so vse države anarhistične.

Jaz sem dovolj naredil, kar se tiče stranke. Jaz sem govoril proti izjavi večine, toda mene se je komaj slišalo. Celotni socijalistični list "Appeal to Reason" ki je vedno naglašal svoje svobodne ideje in principe, list, za katerega sem delal šestnajst let, mi ni pripustil, da bi izrazil svoje ideje v njem. (Iz tega se vidi, kako strašen terorizem vlada v socijalistični stranki, razvili se je večina socijalistov bolj za kajzerjeve ideje kot za ameriške ideje. Op. ured.) Do izjave manjšine, in spominjali se boste, sodrug, da je vaša organizacija brzojavno poslala protest proti takemu postopanju, toda vse zaman. In sedaj mi prihaja poročilo, da je vlada ustavila "Appeal to Reason", "Masses", "The International Socialist Review".

Skoro vsi boljši časopisi socijalistične stranke so uničeni, kakor bo uničena cela socijalistična stranka, kar se tiče njene nastopa napram registraciji.

Enkrat v ameriški zgodovini je bila enaka opozicija proti konfiskaciji, in vsi oni, katerim je znana ameriška zgodovina, vedo, kako je nastopal s to opozicijo "Idespot in ubijalec ljudske svobode" — Abraham Lincoln.

Jaz nameravam delovati za socijalizem kolikor največ bom mogel, toda šele potem ko propade pruski sistem. In tedaj bom prišel nazaj v stranko zahtevajoč, da me sprejmete. In vi boste tedaj odločili, kaj naredite.

Vaš za socijalno revolucijo Upton Sinclair.

Naprodaj so trije loti, vsak 52x152. Loti se nahajajo v Rockportu. Vprašajte pri Antonu Kmet, 6206 Shade ave. (90)

Tri leta vojne.

28. julija ob 6. zvečer je Avstrija naznanila vojno mali Srbiji. S tem je nastala grozovita evropska vojna, katere povzročiteljica je Avstrija, pod komando Nemčije. Avstriji so imeli že nekaj tednov pred napovedjo vojne vse hribe nasproti srbski strani posejane s topovi, armadni zbori so bili pripravljeni, in v trenutku, ko je avstrijski poslanik v Belgradu bežal preko Semlinskega mosta, so že padale avstrijske kroglice v Belgrad.

Nobeno leto kot letos nismo še taklo jasno videli, zakaj se skoro tri četrtine človeškega rodu borijo, nikdar ni bilo še taklo jasno kot letos, ko so minula tri leta krvave vojne, da je to vojna demokratizma napram končni smrti militarizma.

Štiri mesece je, odkar so Zedinjene države napovedale Nemčiji vojno. Amerika ve, zakaj je šla v vojno. Amerika ve, kot vedo Francija in Rusija že zadnja tri leta, da ta vojna ne bo odločila samo usodo nekaterih narodov, ampak demokratizacijo, civilizacijo celega sveta. Ameriško ljudstvo se danes zaveda, da že ni več vprašanja, kdo je vojno začel, kdo je počenjal bolj grozne zločine v tej vojni, ampak ameriško ljudstvo ve, da je ta vojna več kot navadna vojna narodov, da je ta vojna — po glavje — in vsi upamo, da bo zadnje poglavje — v dolgi zgodovini boja med starodavnim, reakcionarnim, nasilnim militarizmom in modernim spoznavanjem ljudstva, da mora biti enaka pravica za vse, enaka svoboda za vse narode, enaki življenjski pogoji za vsakogar.

Centralne sile so prepričane da so njih poraniki zato na svetu, da služijo državi kot sužnji. Nasprotno pa za zavezniški mnenja, da je država služabnica posameznih državljani, in da je najbolj idealno država ona, ki najbolj uspešno skrbi za napredek, izobrazbo in kulturo vsakega posameznega državljanca. Nobene sprave ali kompromisa ne more biti med tema dvema silama. Ena se mora zavedati umakniti iz tega sveta. S tem, da je Amerika stopila v to vojno, je dala znamenje, da se bo vojna toliko časa vršila, dokler se ne zruši nemški militarizem in avtokracija. In naši zavezniški onstran oceana imajo enake ideje in so enako odločni bojovati se do zadnjega.

Seveda, imeli bomo še več bitk kot so se vršile pri Tannenbergu, pri Marne, ob Aisne, pri Sabacu in ob Dunaju, pri Verdunu in ob Somme reki. V tih bitkah, ki se bodo vršile, dobijo tudi Amerikanci svoj delež "vojnege krsta. Amerikanci so se naučili zakaj se borijo, in ves narod je obljubil svojo pomoč do končne zmage. Četrto leto boja najde Nemčijo v posesti onih krajev, ki se imenujejo "Mittel-Europa", o kateri Pangermani neprestano sanjajo. Če se danes naredi mir, bi bil to nemški mir, in nemški mir je na svetu nemogoč.

Vojna je stara tri leta, in mir je še vedno daleč, daleč za horizontom, toda zavezniški, ki se borijo za civilizacijo, poznajo pot po kateri je treba korakati. Oni morajo zrušiti nemški militarizem, četudi spraznijo pri tem celo Nemčijo, kar se tiče prebivalstva. Stroški te vojne so strašni, vzpenjajo se v silovite višine, toda premoženje ni zapravljenost, kar prelita ne bo zaman.

Kaj naredi denar.

Bajna rast zahodnih rudokopnih mest je v primeri z rastjo majhne Euclid vasi, kakor je rast stoletne rožev pri meri z rastjo glob, ki rastejo čez noč. Vas Euclid, blizu Clevelanda, se hitro razširja, in navdušeni ljudje pravijo, da bo ta vas štela kmalu od 10.000 do 15.000 prebivalcev do prihodnjega ljudskega štetja.

Odvetnik Mr. Nelson Brewer, solčtor vasi Euclid, se je izjavil pretekli četrtek: Od spomladi sem se je začelo zidati 250 enonadstropnih in dvonadstropnih hiš, katere so skoro že vse dokončane. Real Estate kompanije imajo veliko žetev. Vsaka ped zemlje, na obeh straneh Nickel Plate in New York Central železnice se je uporabila za zidanje novih tovarnih in drugih industrijskih podjetij. Vaški očeti, vojajoč bližajoče se velikomestno življenje, so dovolili \$200.000 za zboljšanje naselbine, za tlakanje cest, za vodovode in kanale. Vso zemljo proti severu jezera so pokupile Real Estate kompanije. Glasovalo se je celo za nakup "caterpillar tractor", ki bo stal \$5000, katerega bodejo rabili pri zboljšanju cest in potov. Celotno mesto Cleveland nima takega stroja. Seveda k naraščanju Euclida so najbolj pripomogle nove tovarne, pravi Brewer. Clevelandska trgovina vedno bolj sili proti vzhodu, kjer si želi dobiti več prostora.

Oni Slovenci, ki so že pred več leti sprevideli, koliko korist bodejo imeli v Euclidu, če tam kupijo svoje zemljišče, zanjejo sedaj sad svoje pameti in svojega razuma. Kajti vrednost zemlje v Euclidu postaja čimdalje večja. Izmed kompanij, ki so prinesle Euclidu tako velik razvoj so The Cleveland Motor Plow Co., ki izdeluje in popravlja železniške vozove. The Cleveland Brass & Copper Mills Co. Foundry, The supreme Motors Corporation, M. Cohen & Sons Co. izdelujejo stavbinsko železje, in the Cleveland Milling Machine Co. Mnogo izmed teh kompanij se je nanovo naselilo v Euclidu. Ogromna poslopja za tovarne se gradijo v Euclidu, in najmanj 600 delavcev se bo rabilo v vsaki teh tovarnih. Druge tovarne povečujejo svoja poslopja, tako da bo kmalu še enkrat več dela kot se je prvotno nameravalo.

Uredništvo resno svatuje Slovincem, da kupujejo loti in zemljišča v Euclidu. Tu je denar, kakor niste nikdar prej mislili o njem. Ne računajte samo na 4% procentne obresti na bankah, računajte, da vaš denar lahko zasluži 5% do 50% samo če vi hočete. V zemlji je denar, nihče vam zemlje vzeti ne more, in Slovincem privoščimo, da naredijo denar v zemljišču v Euclidu. Za podrobnosti kje se loti kupijo, glejte na oglaševanju v tem listu.

Nov napad na Anglijo.

London, 22. julija. Oddelež dvajset nemških zrakoplovo se je včeraj prikazal nad angleško ozemlje in za trenutek bombardiral mesta Harwich in Felixtowe. Enajst oseb je bilo ubitih in 26 ranjenih, toda druge škodice niso povzročili, ker so jih Angleški zrakoplovci zaglali na morje in so se Nemci talokoj umaknili. Zgubili so en zrakoplov.

VARNA HRANA
ZA DECO ZA ČASA
HUDE VROČINE
Eagle Brand
CONDENSED MILK
THE ORIGINAL
Deca ki se jih hrani iz steklenice morajo imeti vedno čisto hrano: enako kakovosti. Eagle Brand Condensed milk je čisto in najbolj kakovostno ter je isto, kar rabljeno kot hrana decam skozi 60 let.
Izpolnite in pošljite ta kupon na Borden's Condensed Milk Co., New York, N. Y.
In prejeli boste na voljo v slovenskem jeziku, kako rabiti C.A.

HIŠE in LOTI

..... V EUCLIDU .....

Nove tovarne, novo mesto se gradi v Euclidu. Slovinci, kupite lote sedaj, vaš denar se potroji v kratkem.

DANIEL GARAPIČ,
REAL ESTATE
BLISS ROAD, EUCLID, O. TEL. WOOD 719 W

Društvo "SAVA"

št. 87 S.S.P.Z. v Clevelandu, O. priredi
VELIKO VRTNO
VESELICO
NA KASTELČEVH FARMH, EUCLID, O
V NEDELJO, 5. AUG. '17.
V razvedrilo izletnikov se bodo igrale razne igre, kakor javna dražba velikega purana, igralo se bode 66 za lepega kikiriki, vožnja s samokolnico, dirka za lep dobiček in vse polno še drugih zabav.
Vse igre in licitacija gredo v korist Slov. Narod. Doma v Clevelandu.
Izzrebana bode tudi številka srečke za zlato uro v vrednosti \$25. Za plesajljive, lačne in žejne bode vsestransko dobro preskrbljeno. Torej prijatelji narave, v nedeljo vsi na izlet.
Vas vabi najljubdeje
ODBOR.

WHEN THE FRENCH REST

The canteen and the bottle are conspicuous in the valiant French army. Wine helps the deadly French fighting machine to get into action, the same as gasoline furnishes the motive power for an automobile.

Nevtralci in Nemčija

Dne 15. julija je prišla v veljavno postavo, ki prepoveduje izvažati iz Zjed. držav živež v nevtralne države Evrope. Vsak parnik, ki je last države ali kompanije kakke države, ki je nevtralna v sedanji vojni, mora dobiti licenco od vlade Zjed. držav, predno se mu dovoli oditi iz Zjed. držav. Toda dasi je od 15. julija preteklo že precej časa, pa niti eden izmed nevtralnih parnikov v ameriških lukah se ni prosil za licenco, kar pomeni, da nevtralni parniki nič več ne izvažajo hrane iz Zjed. držav.

To je največji udarec za Nemčijo. Nemčija bi morala skleniti mir že pred enim letom, ne radi pomanjkanja vojaštva, zmag ali streljiva, ampak radi pomanjkanja hrane. Toda nevtralni parniki norveški, švedski, ranski nizozemski in španski so neprestano izvažali iz Zjed. držav ogromne množine živeža, katerega so potem prodajali Nemcem. Na ta način je dobila Nemčija tekton treh let iz Amerike nad en tisoč milijonov ton hrane, in če tega živeža ne bi bilo v Nemčiji, bi bila Nemčija že zdavnaj izstrankana.

Vse to je sedaj drugače. Moreben nevtralni parnik ne more odpluti iz katkega ameriškega pristanišča, razven če dobi licenco od ameriške vlade. Toda ameriška vlada ne da nobenemu nevtralnemu parniku licence. In ameriška licenca se ne zadostuje. Predno odpluje nevtralni parnik iz ameriškega pristanišča, mora dobiti še dovoljenje od angleške vlade, da izjavo pod prisego, da ne vozi kontrabandnega blaga. Če ameriška vlada izda licenco nevtralnemu parniku, da sme peljati živež domov, to še ne varuje dotičnega parnika, da ne bi bil zaplenjen od Angležev.

V newyorškem pristanišču kakih petdeset nizozemskih parnikov, da odplovejo na morje. V pristanišču Baltimore je kakih 30 nevtralnih parnikov naloženih z žitom. Neki nizozemski parnik je dospel v New York 25. julija, in kapitan je sporočal, da je bil spopadoma dvakrat ustavljen od nemških submarinov, toda ko je povedal, da gre v Ameriko po žito, so ga Nemci pustili naprej in ga niso torpedirali. Kajti vedeli so, da bo parnik pripeljal žito iz Amerike v Nizozemsko, nakar bo žito poslano v Nemčijo.

Nemčija nikakor ne želi torpedirati one parnike, ki vozijo iz Amerike v nevtralna pristanišča. Kajti nemška vlada dobro ve, da ti parniki vozijo živež iz Amerike za — Nemce. In ker je nemška vlada preprčana, kako ogromno škodo bo imela, če nevtralni parniki nehaajo voziti, raditega je nemška vlada z vso silo podpirala proteste nevtralnih držav, ki so protestirale proti Ameriki radi izvoza živil v nevtralne dežele. Ekspert ameriškega živeža potom nevtralnih držav v Nemčijo je bil dovolj velik, da je Nemčija s tem ekspertom lahko hranila vso svojo armado, ki jo ima na zapadnem bojišču. Nizozemska kot danska vlada sta se izjavili, da se pristiljeni spopadajati Nemčiji hrano, ker jim Nemčija v zameno prodaja premog. In

polet tega trdijo Nizozemska in Danska, da premoga ne morejo dobiti iz Anglije, ker ni dovolj ladij. To je prazen izgovor. V ameriških lukah leži vsak mesec 80 nizozemskih in danskih parnikov, in ti lahko navozijo dovolj premoga iz Anglije ali iz Amerike, če hočejo. Toda nizozemska in danska vlada dobro vedo, da jim nemški submarini torpedirajo vsako ladijo naloženo s premogom, ki prihaja iz Anglije in Amerike. Raditega so nevtralci raje vozili živež iz Amerike, ker so vedeli, da jim Nemci takih parnikov ne bi torpedirali.

In radi tega ameriško ljudstvo odobruje prepoved eksporta v nevtralne države. Če hočejo nevtralci podpirati Nemčijo, svobodno jim, nihče jim ne brani. Toda z ameriško pomočjo ne bodejo pomagali Nemcem preživeti se. Amerika bi bila skrajno blazna, da bi dovolila eksport potom nevtralnih parnikov v Nemčijo. In če Nemci torpedirajo parnike Nizozemcev in Dancev, nas to nič ne briga. Tudi ameriške parnike so torpedirali Nemci, še predno smo Nemcem napovedali vojno, ko smo živeli še v "priateljskih razmerah z Nemčijo", in torpedirajo jih danes, ko smo sovražniki Nemcev.

S tem, da je Amerika prepovedala eksport potom nevtralnih parnikov, je prizadejala Nemcem velik udarec. Anglija ni mogla ustaviti nevtralne trgovine v korist Nemčiji, za to je morala Amerika poseči vmes.

Geslo je danes: Najprvo moramo skrbeti, da je dovolj živeža za Ameriko, da ne bo nikjer pomanjkanja pri nas, in potem moramo skrbeti za naše zaveznike, da dobijo dovolj jesti, in če nevtralci pri tem trpijo ali pa celo Nemci, je to njih zadeva in ne naša.

O JUGOSLOVANSKEM MINISTRU.

(Novine, 10. maja.) "Za Hrvate in Slovence, ki se morajo tako trdo boriti za svojo narodno eksistenco, gotovo ne bo nikakoli korist, ako pride v ministertvo kak ambiciozen človek. Predno me bodo izpolnile pravilne zahteve slovenskega in hrvatskega naroda, ne smejo slovenski in hrvatski poslanci vezati samih sebe z zlatimi okovi in težiti za visokimi stolci. Mišlel jugoslovanskega ministra se naj za enkrat odstrani iz dnevnega teča, da ne bo pa se naj prikaže za čim večjo notranjo koncentracijo Slovencev in Hrvatov. Prvo bi koristilo le posameznikom in bi morda še bolj razcepilo naše narodne vrste, to drugo pa bo položilo trden temelj zgradbi naše narodne svobode in narodnega združenja slovenskega in hrvatskega naroda. Ne dajmo se podjarmiti od birokratizma in aristokratizma! Namodni kluh mora inspirirati vsako tako našo akcijo. Samo ljubezen do splošnih narodnih koristi se naj sveti na težki poti borbe do Kalvarije."

Novice iz starega kraja. Jugoslovani v Palestini. — "Hrvatski Dnevnik" priobčuje dne 24. aprila pismo avstrijskega vojaka, Hrvata Josipa Miloševića, ki se nahaja kot artiljerist z eno avstrijskih baterij v Palestini, kjer pomaga, —

Turkom boriti se proti Angležem. Kristjan torej brani "sveta mesta Kristusovega rojstva" za Turke. Pismo je datirano v Jeruzalemu dne 11. februarja. Zanimivo ni, ker večji del popisuje sveta mesta v Palestini.

Slovenska Glasbena Matica. "Slovenski Narod" v Ljubljani poroča z dnem 29. aprila, da je umrl v Ljubljani gospod Frah Gerbič, direktor "Glasbene Maticе".

Novo posojilo.

Ameriška vlada je 21. julija posodila Angliji 75.000.000 dolarjev, Srbiji 5.000.000 in Franciji 25.000.000.

500.000 novincev poklicanih. Washington, 24. julija. Vlada bo poklicala 1. nov. novih 500.000 vojakov v službo poleg onih 670.000, ki bodo klicani 1. sept.

Išče se mesarski pomočnik. Pozve se na 1423 E. 53th St. A. Boldan (90)

Želim dobiti sobo, brez oprave. Čedna soba zaželjena. A. Strniša, 6205 Carl ave

Hiše naprodaj.

Naprodaj je pet hiš na Norwood Rd. sedem na Addison Rd. štiri na 66. cesti, šest na St. Clair ave. s prodajalnami, pet 74. cesti. Restaurant, candy store, mesnica, grocerij, jako poceni. Vprašajte pri J. Lušin, 1065 E. 66th St. Tel. Princeton 1167 R (89)

NAZNANILO.

Naznanjam vsem članom in članicam S. D. Zveze, da se je vršilo zbiranje za uro 22. julija in je bila potegnjena šte. 83. Dobil jo je Josip Bogolin, od 8h Ribnica, št. 12. Lepa hvala vsem tistim, ki so kaj pripomogli k tej stvari. S pozdravom Anton Erjavec, tajnik dr. Bled, št. 20. SDZ.

Hiše naprodaj.

Naprodaj imam jako lepo hišo na 51. cesti, blizu Superior, lepa hiša, velik lot, škrljiva streha, kopališče, enajst sob. Cena \$4800. Mora se prodati radi bolezni. Imam naprodaj še več dobrih hiš v naselbinah. John Zulch, 1376 Marquette St. ravno zraven banke, Tel. Rosedale 3471 J (90)

Kdor si Slovan, Le ven na plan! Kdor si Slovan, Le ven na plan, Na farme Jos. Kastelčeve Ne bo ti žal, Če se boš odzval. Napredne Slovence tam bodo celi dan!

Vprašal boš zakaj? Odgovor. Zato ker imajo Napredne Slovence svojo letno vrtno veselico dne 12. avgusta, 17 pri dobro znanem Jos. Kastelcu, Euclid, O. Dekleta in žene bodo v kratko rudečih krilicah donšala hladno pijačo. Ako te bo v želodcu stiskalo ali krulilo naseš boš pri gospe kuharici vsa najbolj slastna jedila. Gledba bo pod dobro pozanim g. Špekikom. Igrala bo same valčke, polke in mazurke, čeprav te bodejo ušesa bolela. Licitacija dvonožni živali domačega pridelka. Dirka za ženske, katere so najbolj debele, tista, ki bo prva na mestu, dobi za darilo deset vatlov kranjskih klobas. Dirka za suhe ženske prinaša tudi lepo darilo in sicer pet kil sladkega čokolade. Za moške je pa letos nekaj izvanrednega namreč kdor z enim samim mahljajem dotično stvar ubije, dobi darilo v vrednosti \$5.00. Čisti dobček je namenjen samo le drušveni blagajni, nikamor drugam, da si ne bode kateri napačno tolmačili.

Torej le ven na plan, 12. avgusta. Vabijo

Napredne Slovence (93)

NAPRODAJ.

je krasna hiša s 11 sob, za dve družini, na vogalu Holmes ave. in 154. ceste, tlakana cesta, lot 40x200, škrljiva streha, furnace, za dve družini rent \$32 na mesec. (Se lahko porabi za božanderje. Fino stanovanje in krassen prostor za trgovino. Obe hiši se prodajo ceneje, če se skupno kupijo. \$3000 takoj, drugo pa kakor rent. Vprašajte na 15311 Holmes ave. (90)

POZORI! Kupite hišo od poštenega moža. Hiše zidane in lesene. Loti in farme, sploh vse, kar hočete. Če hočete kupiti ali prodati, oglašite se pri nas, bode pošteno postreženi. 1065 E. 66th St. Tel. Princeton 1167 R. (89)

FRANK WAHČIČ, Slovenska Modna Trgovina 746 E. 152nd STREET COLLINWOOD, OHIO

Bell Rosedale 2377 W. Guy. Central 6678 R. Plin in kisik.

Uradne ure od 9—12 in 1—5 ure. Ponedeljek, četrtek in sobota zvečer od 6—8. ure.

DR. F. L. KENNEDY, zobozdravnik

Dretje zob brez bolečin. Delo garantirano. Govori se slovensko in nemško. 3402 Superior ave. vogal 55. ceste. Cleveland, Ohio. (x49)

Pozor Slovenci!

Farma na prodaj, se zamevja tudi za hišo. 80 akrov z vsem pridelkom, tlešet milij južno od Painesville. Nadalje 45 akrov farme z živino in farmarskim orodjem. Samo \$4000. Druga farma 49 akrov, s sadjem, 5 milij južno od Madison. Kdor želi kupiti naj se oglasi pismeno ali osebno pri Louis Erjavec, R. F. D. No. 2. Thompson, Ohio (89)

Nove hiše!

Cenjeni rojaki, opozarjam na nove hiše naprodaj v Collinwoodu, za 1 ali dve družini. Te hiše vam še lahko preskrbim za staro ceno in vam prilanim \$200 Plača se od \$500 do \$1000 takoj, drugo pa na lahka mesečna odplačila. Imam tudi več hiš za eno ali dve družini po zelo nizkih cenah med Norwood Rd. do 80. ceste. Za pojasnila se obrnite na John Krall, 961 Addison Rd. (91) Tel. Princeton 1166 K.

NAZNANILO

Naznanjam cenjenemu občinstvu, da sem prevzel dobro znano gostilno John Ogrina na E. 61. cesti, in se priporočam rojakom v obilen poset. John Telban, 990 E. 61st St

Išče se Slovence za bantenderja ali porter. Mora znati tudi angleško. Fr. Hočevar, 964 Addison Rd. (89)

Soba se odda v najem, samo za spat. 1158 E. 61st St zgoraj. (89)

Nova hiša za dve družini, 5 sob vsaka, 15630 Holmes ave. Collinwood, nasproti cerkve. To je zadnja hiša, ki se prodaja za \$4900. Kupite sedaj in prihranite si \$300. Lahka odplačila. F. S. Bennett, lastnik, 15630 Holmes ave. (89)

COLLINWOOD!

V Collinwoodu jako napreduje slovenska naselbina in se množi dan zadnevom. Tako smo se tudi mi priklopili tej naselbini z našo suho robo (Dry cleaning) In rojaki v Collinwoodu bodejo imeli sedaj lepšo priliko, ker znana jim je naša hitra postrežba in garantirano delo, s katerim čistimo, likamo in popravljamo vaše obleke. Zapišite si, da kadar nam ali našim zastopnikom izročite svojo obleko, ste popolnoma brez skrbi, da bode dovršena ob pravem času in v vašo največjo zadovoljnost. The Frank's Dry Cleaning Co. Podružnica na: 15513 Waterloo Rd. Glavni urad in tovarna: 1361 E. 55th St. (91)

Čedna soba se odda v najem s kopališčem za dva ali enega fanta. Vprašajte na 1095 Addison Rd. vrata šte. 2. (90)

Soba za dva poštena fanta se odda v najem s hrano vred. Kopališče na razpolago. 14823 14823 Sylvia ave (89)

Hiša zidana, stara 2 leti, za dve družini, in posebej en lot se prodaja po nizki ceni. Vprašajte pri lastniku na 702 E. 159th St. (93)

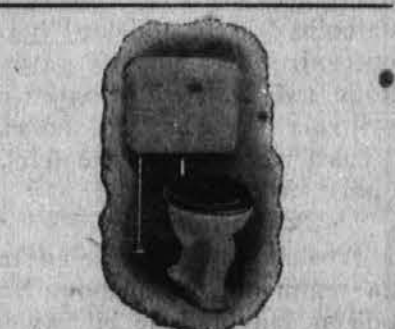
VABILO V DRUŠTVO!

Kranjsko Katoliško Podporno društvo "Presv. Srca Jezusa" je na svoji redni seji dne 13. maja 1917 sklenilo, da za prihodnje tri mesece, t. j. junij, julij in avgust odpravi vse vstopninske stroške za kandidate med 16 in 35. letom. Cenjenim rojakom, ki niso še v nobenem društvu, ali ki žele vstopiti še v eno društvo, se torej nudi lepa prilika, da z majhnimi stroški lahko vstopijo v naše društvo.

Dr. Srca Jezusa, ustanovljeno 19. avgusta 1899, je danes največje samostojno društvo v Clevelandu. Steje nad 300 članov in ima blizu \$8000 gotovine, in zlasti v zadnjih dveh letih je jako napredovalo.

Član plača \$1.00 mesečno in je zavarovan za \$300 in v slučaju bolezni dobi \$6.00 na teden bolniške podpore. Oženjeni člani pa lahko zavarujejo tudi svoje žene za \$150 usmrtnine, ako plačajo še 25c na mesec zraven svojega asesmenta.

Seje se vrše vsako drugo nedeljo popoldne v Knausovi dvorani. Natančnejše podatke lahko vsak dobi pri predsedniku: John Levstku, 1121 E. 66th St. ali pa pri I. tajniku: Frank Zupančič, 1362 E. 36th St. ter pri vsakem društvem članu. Rojaki, ne odlašajte, sedaj je prilika. Zglasite se tri dni pred sejo pri društvem zdravniku dr. J. M. Seliškarju, da vas preišče. (Wed. Aug. 25) Odbor.

Pozor, bratje Slovenci!

S tem vam naznanjam, da sem se preselil iz 64. ceste na 1081 Addison Rd. kjer ne morete dobiti vsake čase za delo v vsaki potrebi. Edini slovenski plumber v mestu:

Nick Davidovich, Plumbing, Heating, Gas Fitting, and Sever Building 1081 Addison Rd. (88)

National Drug Store! Slovenska lekarna.

vogal St. Clair ave. in 61. ceste S posebno skrbnostjo izdelujemo zdravniške predpise. V vaši logi imamo vse, kar je treba v najboljši lekarni. (45)

SLOVENSKIM UJETNIKOM V RUSIJ!

Slovenci, ki ste ujeti v Rusiji, berite pazljivo oglase v listu "Clevelandska Amerika", v katerih oglaših iščejo vaši prijatelji in sorodniki v Ameriki svoje znanke in sorodnike, ki se nahajajo v ruskem ujetništvu. Mi vam pošljemo nad 400 izvodov lista v Rusijo, in ko ste prečitali list, dajte ga še drugemu čitatelji. Vaši prijatelji in sorodniki po širni Ameriki se jako zanimajo za vas, radi bi vam pomagali, samo da jim je mogoče dobiti vaš naslov. Torej pazno prečitajte vsak oglas, v katerem vaši prijatelji in sorodniki iščejo svoje znanke, in sporočite nemudoma na označeni naslov, kar morete povedeti. Hvaležni vam bodejo rojaki, hvaležni jim bode tudi vi, ki lahko dobiti pomoč. Prejmite vsi slovenski ujetniki v svobodni Rusiji iskrene svobodne pozdrave iz Amerike od vam naklonjenega lista.

McNutt & McCall Co.

Veliki loti, nizke cene na Bliss Rd. & St. Clair naselbini. Jako široke ceste. Tlak po cestah. Električna luč, vodovod, fina drevesa. Blizu novih tovarov.

OGLASITE SE PRI

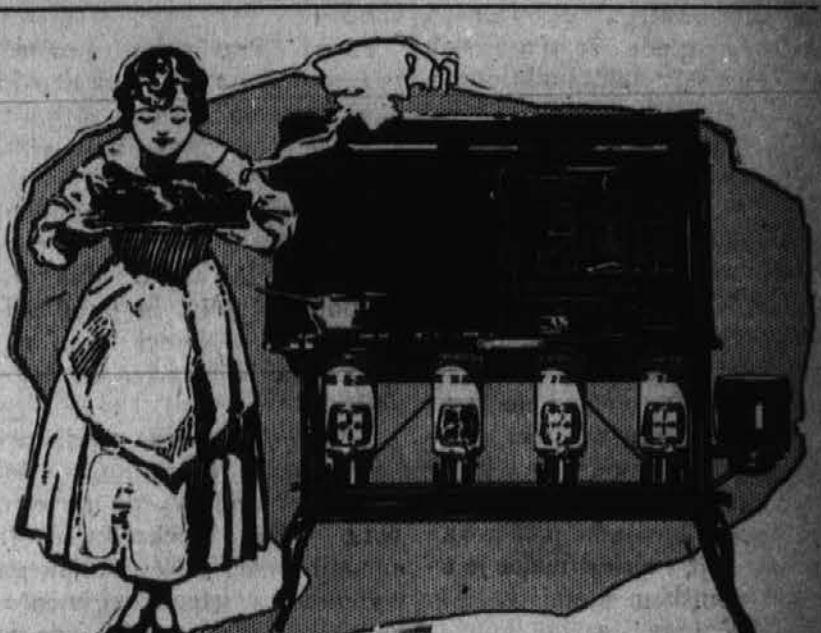
LOUIS RECHER,

Euclid, Ohio, Wood 721 R

ALI PRI

DAN GARAPIČ,

Bliss Road, Wood 719 W

PRIPRAVNO-V MINUTI.

To je naš New Perfection. Ni treba, da začne ožigati — enostavno topi — to, kar želite kuhati. New Perfection peče na petrolej dake stala — to — kuha hitro ali počasi kot hočete.

Za najboljši uspeh rabite Rayolight petrolej.

CENE:		ŠTIRJE FLAMENI ŠT. 34	
TRIJE FLAMENI ŠT. 33		Peč s kabineto	\$17.25
Peč s kabineto	\$13.50	Peč s kabineto in pokrivalom	\$23.00
Peč s kabineto in pokrivalom	\$21.75	Peč s kabineto in pokrivalom	\$26.75

THE STANDARD OIL COMPANY (An Ohio Corporation)

NEW PERFECTION

OIL COOK STOVE

C&B DAILY BETWEEN 'CLEVELAND & BUFFALO

3 - MAGNIFICENT STEAMERS - 3

The Great Ship "SEABREE" - "CITY OF ERIE" - "CITY OF BUFFALO"

CLEVELAND - Daily, May 1st to Nov. 15th - BUFFALO

Leave CLEVELAND - 8:00 P. M. Central - Leave BUFFALO - 8:00 P. M. Arrive BUFFALO - 6:30 A. M. STANDARD TIME - Arrive CLEVELAND - 6:30 A. M.

Connections at Buffalo for Niagara Falls and all Eastern and Canadian points. Railroad tickets reading between Cleveland and Buffalo are good for transportation on our steamers. Ask your ticket agent for tickets via C. & B. Line. For Steamship Agents - 85.00 Round Trip, with 2 days return limit, for cars not exceeding 121 in. wheel base. Beautifully colored sectional passage charts of The Great Ship "SEABREE" sent on receipt of five cents. Also ask for our 8-page pictorial and descriptive booklet free.

The Cleveland & Buffalo Transit Company Cleveland, Ohio

The Great Ship "SEABREE" - the largest and most costly passenger steamer on inland waters of the world. Sleeping capacity, 1,500 passengers.

FARE \$3.50

Slovenska Društva

po vseh Zjedinjenih državah imajo za geslo, da kadar treba naročiti

DOBRE IN POCENI

društvene tiskovine, se vseelej obrnejo na slovensko unijsko tiskarno

"Clevelandska Amerika"

Mi izdelujemo vse društvene, trgovalne in privatne tiskovine. Naša tiskarna je najbolj moderno opremljena imed vseh slovenskih tiskarn v Ameriki. Pišite za cene vsake tiskovine nam, predno se obrnete kam drugam. Pri nas dobite lepše, cenejše in boljše tiskovine.

CLEVELANDSKA AMERIKA

PRVA SLOVENSKA UNIJSKA TISKARNA

6119 ST. CLAIR AVE. CLEVELAND, O.

Zločini Germanov

(Crimes of Germany)

Uradno izvestje francoske, belgijske in ameriške komisije o živinskih delih nemške armade.

Zdravniška preiskava njegove noge in podplatov je potrdila, da je bil Zinovev v resnici mučen na način kakor je opisano.

Nemško barbarstvo.

Sledeči trije slučajji nemškega barbarstva so potrjeni s fotografijami mučenih.

Slučaj šte. 1.

Vasilij Vodjanov, korporal, je bil ujet od nemških čet 27. aprila, 1915. Nemški častnik, ki ni hotel dati pojasnila o načrtih ruskega generalnega štaba in glede števil ruskih čet. Nemški podčastniki so na to odrezali vrhnji del njegovega levega ušesa in spodnji del njegovega desnega ušesa. Nemški vojaki so mu potem kričali v obraz: "Mi te naučimo kako se govori z Nemci!" Naka so zgrabili Rusa za vrat in ga davili toliko časa, dokler ni padel v nezavest. Ko je ležal nezavest ven u, je sprevidel, da so mu medtem odrezali jezik. Pozneje se mu je posrečilo pobegniti, in je pisemno sporočil vojaški preiskovalni komisiji, kakšne muke je trpel v nemškem ujetništvu.

Slučaj šte. 2.

Porfirij Panasuk, podčastnik v ruski armadi, je bil ujet od nemške straže in pripeljan v vas Kozalci. Nemški častniki so ga vpraševali glede pozicije ruske armade, in obljubili so mu lepo nagrado, če pove, kje se nahaja glavni ruski stan. Panasuk ni hotel ničesar izdati. Naka je nemški častnik prinesel ostre škarje, s katerimi je odrezal gornji del levega ušesa. Toda ker Panasuk niti sedaj ni hotel govoriti, mu je častnik odrezal še tri dele ušesa, katero trpinčenje je ruski vojak s stočnim mirom pretrpel. Ker se ni hotel govoriti, ga je neki nemški zdravnik, ki je bil navzoč, zgrabil za nos in mu polomil kosti. Pozneje je dal poveljujoči častnik povelje, da se bije ruskega vojaka v obraz. Proti noči je dobil Panasuk priliko, da pobegne, in po preteku nekaj dnij je prišel do ruskega taborišča.

Slučaj šte. 3.

Kozak Ivan Pičev je bil ujet od Nemcev v maju, leta 1915, in na poizvedovanje od strani nemških častnikov ni hotel povedati, kje se nahaja glavni stan ruske armade. Nemci so ga za to obesili za roke na drevo na ta način, da mu je glava visela navzdol, in ker tudi to ni pomagalo, je več nemških vojakov skočilo proti njemu in ga bilo v lice. Potem so mu odrezali vrhnji del desnega ušesa. In ker tudi s tem niso imeli uspeha, je ukazal poveljujoči častnik, da se mu odreže še drugo uho. In ker tudi to ni pomagalo, so mu z bajonetom vrezali dve dolgi črti na vsakem zunanjem koncu vsake noge kot v znak "doznanstva". Meso je kozaku geledalo ven pri nogi. Ko so ga nekaj časa pustili pri miru, se je Pičevu posrečilo pobegniti, in drugi dan se je priplazil do ruskih vrst.

Bajonetirani ranjenci.

Po boju dne 1. novembra, 1914, je ranjeni korporal Vasilij Isajev od 2. regimenta bil nezmožen, da bi se umaknil s svojimi tovariši in je padel iz mučen na tla. Neki nemški vojak je kmalu na to prišel k njemu in ga z bajonetom zabodel v ramo, najbrž da se prepriča, če je še živ. Potem pa je Nemec skušal zabosti bajonet, in sicer v prsa korporala, toda Isajev se je umaknil smrti s tem, da je z roko zgrabil za bajonet. Toda Nemec je bajonet izvil Rusa iz rok ter je z njim zabodel Isajeva ravno v spodnje črevo. Misleč, da mu je prizadel smrtno rano, je Nemec odšel.

Navadni vojak 141. regimenta, po imenu Porfirij Subotin,

je bil ranjen 16. avgusta 1914 v vzhodni Prusiji. Ostal je na bojišču in je bil neusmiljeno pretepan in suvan od nemških vojakov. Neki mimoidoči nemški častnik, kateremu se je studil ta prizor, je zapovedal vojakom naj pustijo ranjenca pri miru. Odšli so, toda ne prej, da je neki nemški vojak najprvo zabodel z bajonetom Rusa v prsa, dočim je drugi ustrelil proti njegovi glavi, k sreči pa je krogla šla skozi kapo.

Pavel Pravčenko, prostak

102. regimenta, je bil ranjen in puščen na bojišču dne 26. avgusta 1914. Pred njegovimi očmi so Nemci zajeli ostale vojake njegove kompanije in jih ustrelili nemudoma. Pravčenko je ležal skoro dva dni na bojnem polju, in je bil prič, kako so Nemci iskali ranjenca na bojišču ter jih bajonetirali.

Lenoti Ungurian, od 1. turkeštanskega regimenta, je bil ranjen s strelom dne 1. okt. 1914 blizu Lycka, in se je zgrudil poleg teško ranjenega podčastnika istega regimenta. Ker so Nemci mislili, da je Ungurian mrtev, se ga niso dotaknili, toda podčastnika so suvali s puščinimi kopiti tako dolgo, da je zdihnil.

Prostak Pavel Savušinski, 169. ruskega pehotnega polka, je bil ranjen v bitki 26. avgusta, 1914 v vzhodni Prusiji, se je zgrudil na bojišču, in ko je opazil nedaleč od sebe drugega ranjenca istega regimenta, ga je poklical na pomoč. Ranjenec se je priplazil k Savušinskemu, in mu obvezal rane z obvezami, katere je nosil s seboj. Ko sta tako, eden drugega mu obvezoval rane, se je ranjenec približala nemška patrula na konjih. Častnik, ki je poveljeval straži, je opazil oba ranjenca, zagnal proti njima konja in zaklical: "Ah, vidva sta Rusa. V Bepolin z vama!" Naka je potegnil revolver in nemudoma ubil moža, ki je Savušinskemu obvezal rano, a Savušinskemu je močno ranil.

Ranjen in ujet.

Ruska vlada je izdala akuravno poročilo slučajev, ko se Nemci niso zmenili za rane ruskih vojakov, ki so ležali na bojišču, in pripeti se, da mora ranjenec več dni ležati na bojišču, predno pride pomoč. To se lahko vselej zgodi, in tega se niti Nemcem ne more zamejiti. Toda nizkoto in nečloveško je nalašč povečati ranjenca bolečine, kateremu bi se prav lahko in nemudoma pomagalo.

Prostak Leonti Muška, od gardnega regimenta v Kerkasolm je bil priča nekega prizora, ko so se nemški vojaki zabavali nad ubogim kozakom, ki je bil jako nevarno ranjen, in ki je ležal na tleh, čakajoč, da zdravnik obveže njegove rane. Nemci so mu zapovedali, da nja vstane in "pogleda kakor kozak!" Smrtno ranjenemu in izmučenemu kozaku to seveda niti bilo mogoče, naka so Nemci padli po njem in ga toliko časa suvali s čevlji, da je na mestu umrl.

Prostak 101. regimenta iz Perma, z imenom Setuk Musesov, je bil v bitki 26. avgusta, 1914, pri Mazurskih jezehih eden izmed onih 20 ranjenih Rusov, katerega tovariši niso mogli odnesti iz bojišča, ker je sovražnik prav tedaj napredoval. Vsi ranjeni Rusi so bili ubiti od bližajočih se nemških vojakov. Eden izmed Nemcev je pravkar hotel z bajonetom zabosti Musesova, ko ga ustavi neki ruski častnik in reče v ruskem jeziku: "Zakaj bi ubijal ranjenca?" Častnik je potem zapovedal, da Musesova poberejo in nesejo na bližnjo ambulanco postajo. Spotoma so Nemci prišli mimo nekega

kozaka, ki je imel veliko rano v trebuhu in je ležal na nekem kamenju. Nemški vojaki so ranjenca položili na tla in odšli k kozaku, kateremu so porezali vse prste, enega za drugim, razven palcev, naka so odrezali ušesa in nos, naka so ga z bajonetom dvakrat zabodli, da je umrl. Mučeni kozak je prošil ranjenega vojaka Musesova naj se potegne za njega pri tnučtvu, toda Musesov se ni mogel premakniti in dati kakke pomoči. Ves prestrašen je strelmel v peklenjski prizor.

Nemška milost.

Tekom bojev v vzhodni Prusiji, dne 14. avgusta, 1914, je bil prostak Ignac Stimelevski od 8. regimenta ranjen na obeh rokah. Postal je jako slab in je končno padel v nezavest radi velike zgube krvi. Ko se je zopet zavedel, je zagledal pred seboj nemškega vojaka, ki mu je rekel v poljskem jeziku: "Zgubil si toliko krvi, da ne moreš več živeti, torej je najbolje, da te ubijemo!" In potegnil je bajonet, da ga zapolje, toda v istem trenutku je prihrčala krogla in zadela Nemca v glavo, da se je nemudoma mrtev zvrnil.

Pokop ranjenec.

Prostak 107. Malodešenskega regimenta, z imenom Napoleon Jadverski, je bil ranjen v noč 28. avgusta 1914, ko se je boril v okolici Mazurskih jezer. Obležal je v strelnem jarku z drugimi možmi svoje kompanije. Ko so se Rusi umaknili, so pridrli Nemci v strelne jarke in so začeli metati prst na ranjenca. Jadverski jim je dal znamenje, da ima raje, če ga takoj z bajonetom zakoljejo, kakor da bi ga živga pokopali, toda Nemci so le naprej metali pesek v strelni jarek. K sreči je prišel neki nemški častnik v strelni jarek ter je pognal svoje vojake ven iz jarka s pasjim bičem, naka je zapovedal, da nemudoma izkopljejo ranjenca iz jarka.

Nemško izdajstvo na bojnem polju.

V francoskih uradnih poročilih se bere, kakso Nemci ob neštetih prilikah prisilili francoske ujetnike, da so jim sužili kot ščit, kar je strašno nizkoto delo, poleg tega je strogo prepovedano po mednarodnih postavah, katere so tudi Nemci podpisali.

Številka 108.

Poročilo prostalka Cabiocha, od 231. regimenta infanterije, ki opisuje kako so Nemci francoske ujetnike rabili za svoj ščit.

Podpisani Cabiochi, rezervist 231. regimenta, s tem pričujem, da ko sem bil s svojimi tovariši ujet od Nemcev v nekem bajonetnem napadu, sem bil jaz in moji tovariši prisiljeni, da smo tvorili obrambno črto za Nemce in sicer v sledečih okoliščinah:

Okoli 8. ure zvečer dne 13. septembra je bil precešen del moje kompanije od 321. regimenta ujet, kakke tri kilometre južno od Novvona. Takoj potem so Nemci uvrstili ujet Francoze na fronto, in jim grozili z revolverji, če uidejo, streljanje med Nemci in Francozi je postalo jako ostro. Opazil sem, da so Nemci puščali za seboj one Francoze, ki so radi ran se zgrudili na tla, naka sem se tudi jaz spustil na tla, in sem ležal tu do 4. ure zjutraj, ko se mi je posrečilo splaziti se k francoskim vrstam v družbi s korporalom Bountry. Korporal je povedal, da se je več francoskih vojakov mrtvih zgrudilo na fronto, kamor so jih Nemci postavili.

Številka 109.

"Podpisani Jean Talou, korporal v 216. pehotnem polku zajedno s svojimi tovariši objavljamo pod prisego, da smo bili ujeti od Nemcev, smo bili večkrat prisiljeni od njih postaviti se na fronto in sicer v sledečih okoliščinah: Dne 20. sept. med četrtjo in peto uro, ko smo se nahajali v strelnem jarku blizu farne Confrecourt, smo bili mahoma obkoljeni od nemških vojakov, ujeti in odpeljani proti bližnji kopciji sena. Pet minut pozneje je pričelo napredovati kakih 500 Nemcev, štiri in štiri skupaj, tiho in mirno, kot bi hoteli obkoliti farjo. Častnik, ki je načeljeval te koloni, je opazil ujetnike in njih stražo, je dal nemudoma povelje, da korakamo naprej proti strelnem jarku, kjer smo bili zajeti. Naka so nas nemški vojaki obkolili in posadili v prvo vrsto grozeč z revolverji, če ne poslušamo. Nemci so potem začeli s hudim obstreljanjem na francoske vrste. Posledica je bila, da so bili ujeti francoski vojaki ubiti od francoskih krogelj. Ubil je bil poročnik X. in saržent Lasabillere, korporala Baster in Noally ter pet drugih vojakov. Francoske vojake so držali v tej poziciji do dveh popoldne, dokler jih niso rešili alpinski šaserji drugega bataljona.

Številka 110.

Poročilo podpolkovnika Payerne, poveljnika 68. pehotnega polka.

"Spolnujoč naročilo, katero sem dobil v armadnem povelju št. 1041 devetega armadnega zbora, imam čast poslati sledeče nadomestilno sporočilo glede dogodkov, ki so se pripetili 25. in 26. septembra na fronti 1. 3. in 9. kompanije 68. regimenta:

"Dne 25. septembra okoli 6.30 popoldne je začel major Bardoller z napadom proti nemškim strelnim jarkom in je rabil pri tem tri kompanije. Vzel je te strelne jarke, se zabarikadiriral v njih, in potem napredoval proti gozdu z dvema kompanijama. Okoli polosome ure zvečer, ko so Nemci izvršili protinapad, je bilo ujetih kakih 50 Francozov. Ostali vojaki so bili pripeljani nazaj v strelne jarke, katere so pred odvezi li Nemcem, kjer so ostali do zjutraj, ne da bi bili nadlegovani.

Dalje priložnost.

KJE JE

Stanko Klemenčič, doma iz St. Vida na Dolenjskem. V Ameriki biva kakih 15 let. Nahajal se je v Clevelandu. Kdor ve za njega, ali če sam bere te vrstice, naj se oglasi pri J. M. Lina, 1125 Norwood Rd., ki ima važne novice od njegovega brata iz ujetništva (92)

Išče se ženska za domača hišna opravila in gospodinjstvo. Plača po dogovoru. Oglasite se pri John Mole, 5608 Bonna ave. (91)

IMENIK

krajevnih društev SDZ 1917. Slovenec, št. 1.

Preds. A. Oštr, 1138 E. 61. St. blag. I. Smuk, 1051 Addison Rd. blag. F. Ošredkar, 1068 E. 68. zdrav. J. M. Sliškar, 6127 St. Clair ave. Zboruje vsako prvo nedeljo v mesecu ob 1 uri pop. v John Grdinovi dvorani, 6025 St. Clair ave.

Svob. Slovenke, št. 2.

Preds. A. Kalan, 6101 St. Clair taj. Al. Čebular, 1207 E. 60. St. blag. M. Poznik, 1177 E. 60. St. zdrav. F. J. Kern, 6202 St. Clair ave. — Zboruje vsaki drugi četrtek v mesecu ob 7. zvečer v Jos. Birkovi dvorani, 6006 St. Clair ave.

Slovan, št. 3.

Preds. A. Jankovič, 1166 E. 61. taj. J. Skupek, 6025 Bonna ave. blag. R. Perdan, 6024 St. Clair zdrav. F. J. Kern, 6202 St. Clair ave. — Zboruje vsako prvo nedeljo v mesecu ob 9. do poplne v Jos. Birkovi dvorani, 6006 St. Clair ave.

Sv. Ana, št. 4.

Preds. G. Supan, 5422 Stanard taj. R. Eršte, 4927 St. Clair ave. blag. J. Grdina, 6127 St. Clair zdrav. J. M. Sliškar, 6127 St. Clair ave. — Zboruje vsako drugo sredo v mesecu ob 8. zvečer v John Grdinovi dvorani, 6025 St. Clair ave.

Napredni Slovenci, št. 5.

Preds. F. Cvar, 3857 Lakeside taj. F. Weiss, 1190 E. 60th St. blag. F. Butala, 6410 St. Clair

zdrav. F. J. Kern, 6202 St. Clair ave. — Zboruje vsako drugo nedeljo v mesecu ob 2. pop. v John Grdinovi dvorani, 6025 St. Clair ave.

Slovenski Dom, št. 6.

Preds. J. Preskar, 19108 Kilder taj. J. Korenčič, 766 E. 200. St. blag. J. Fabec, 766 E. 200 St. zdrav. F. J. Kern, 6202 St. Clair ave. — Zboruje vsako prvo nedeljo v mesecu ob 9. dop. v John Fabec dvorani, 766 E. 200th St.

Novi Dom, št. 7.

Preds. J. Markelj, 717 E. 157 St. taj. L. J. Safran, 1372 E. 45. St. zdrav. F. J. Kern, 6202 St. Clair ave. — Zboruje vsako prvo nedeljo v mesecu ob 10 dop. v Jos. Birkovi dvorani 6006 St. Clair ave.

Kras, št. 8.

Preds. F. Rajer, 14823 Saranac taj. J. Černe, 986 Ivanhoe Rd. blag. F. Ferjancič, 986 Ivanhoe zdrav. n. F. J. Kern, 6202 St. Clair ave. — Zboruje vsako prvo nedeljo v mesecu ob 2. pop. v cerkveni dvorani na Holmes.

Glas Clev. Delavcev, št. 9.

Preds. F. Bitenc, 1042 E. 61. taj. J. Brodnik, 6515 Juniatta blag. J. Lunder, 974 Addison zdrav. F. J. Kern, 6202 St. Clair ave. — Zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu ob 9. dop. v L. Schwalbovi dvorani 6131 St. Clair ave.

Mir, št. 10.

Preds. J. Andolšek, 3600 E. 81. taj. F. Gliha, 3572 E. 82 nd St. blag. T. Mervar, 3559 E. 82. St. zdrav. F. J. Kuta, 7326 Broadway — Zboruje vsako prvo nedeljo v mesecu ob 2. pop. na 3627 E. 82nd St.

Danica, št. 11.

Preds. A. Zalokar, 1081 Addison taj. F. Hudovernik, 1052 E. 62. blag. I. Paulin, 5806 Bonna ave. N. E. zdravnik Frank J. Kern 6202 St. Clair ave. — Zboruje vsaki drugi torek v mesecu ob 8. zvečer v John Grdinovi dvorani, 6025 St. Clair ave.

Ribnica, št. 12.

Preds. L. Mrhar, 1095 Addison, taj. Jos. Bogolin, 5909 Prosser blag. N. Vidmar, 1145 E. 60 St. zdrav. F. J. Kern, 6202 St. Clair ave. — Zboruje vsak drugi četrtek ob 8. zvečer v John Grdinovi dvorani 6025 St. Clair

Clev. Slovenci, št. 14.

Preds. J. Zupančič, 5614 Dibble taj. Fr. Jakomin, 6425 Spilker blag. F. Končan, 1154 E. 60. zdrav. F. J. Kern, 6202 St. Clair ave. — Zboruje vsako drugo nedeljo v mesecu ob 9.30 dop. v John Grdinovi dvorani, 6025 St. Clair ave.

A. M. Slomšek, št. 16.

Preds. J. Meglič, 6614 Schaffer taj. L. Kušljan, 6315 Carl ave. blag. F. Žnidaršič, 5710 Bonna zdrav. J. M. Sliškar, 6127 St. Clair ave. Zboruje vsako drugo nedeljo v mesecu ob 1. pop. v šolski dvorani sv. Vida.

France Prešeren, št. 17.

Preds. F. Sodnikar, 1084 E. 64. taj. F. Verbič, 6102 St. Clair blag. F. Jakšič, 1203 Norwood zdrav. J. M. Sliškar, 6127 St. Clair ave.

Zboruje vsako drugo nedeljo v mesecu ob 9. uri zjutraj v John Grdinovi dvorani, 6025 St. Clair ave.

Sv. Ciril in Metod, št. 18.

Pr. J. Zakrajšek, 6216 S. Clair Clair ave. taj. J. Widerwoll, 1153 E. 61st St. blag. A. Baša 1016 E. 61st St. zdrav. J. M. Sliškar, 6127 St. Clair ave. — Zboruje vsako drugo nedeljo v mesecu ob 9. zjutraj v šolski dvorani sv. Vida.

Dr. Bled, št. 20.

Preds. John Marinič, 3563 E. 80th St. tajnik Anton Erjavec, 3735 E. 77th St. blag. Josip Češek, 3604 E. 80th St. Društveni zdravnik dr. F. J. Kuta, 7326 Broadway ave.

Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu ob 2. uri pop. v Tomažinovi dvorani na Marble ave. — Kadar se kateri izmed uradnikov preseli, naj krajevni tajnik takoj javi spremembo na vrh. tajnika.

DRUŠTVENI OGLASI.

Kranjsko žensko podporno dr. Srca Marije(staro). Preds. Ivana Pelan, 1133 Norwood Rd. podp. Marija Grdina,

6025 St. Clair ave. tajnica Fannie Trbežnik, 1177 Norwood Rd. rač. taj. Mary Bricej, 6026 St. Clair ave. blag. Katarina Perme, 1133 Norwood Rd. Seje se vrše vsak drugi četrtek ob pol 8. uri zvečer.

Dr. Vrh Planin.

Preds. F. Grdadolnik, 440 E. 158th St. tajnik M. F. Intihar, 15712 Waterloo Rd. Blagajnik Anton Ogrinc, 440 E. 158th St. Društvo ima svoje redne seje prvo nedeljo v mesecu na 15820 Calcutta ave.

S. K. K. P. društvo sv. Jožefa.

Preds. Fr. Koren, 1581 E. 41st St. podpreds. Ant. Jančar, prvi tajnik Fr. Košmerlj, 455 E. 152nd St. Collinwood, drugi tajnik Jos. Stampfel, 6129 St. Clair ave. blagajnik John Germ 1089 E. 64th St. zastopnik za West Side Geo. Kofalt, 2038 W. 105th St. zastopnik za Newburg Ig. Urbančič, 2940 E. 82nd St. Seje se vrše vsako 4. nedeljo v mesecu ob 2. pop. v Grdinovi dvorani. Člani se sprejemajo od 16 — 45 leta. Za sprejem novih članov je dr. F. J. Kern, 6202 St. Clair ave.

K. K. P. dr. sv. Srca Jezusovega

Društvo zboruje vsako drugo nedeljo ob 2. uri popoldne v Knausovi dvorani. Sprejemajo se člani od 16 do 45 leta. Društveni uradniki so: John Levstik, 1121 E. 66th St. predsednik: Fr. Zupančič, 1362 E. 36th St. prvi tajnik, Fr. Čoš, 1031 E. 61st St. blagajnik, Dr. zdravnik dr. Seliškar, 6127 St. Clair ave.

Dr. Slovenski Sokol.

Ustanovljeno 3. junija, 1897 Starosto: Ivan Pollak, 6410 St. Clair ave, tajnik Fr. Hudovernik, 1052 E. 62nd St. Blagajnik: John Pekol, 6011 Bonna ave. zdravnik Fr. J. Kern, 6202 St. Clair ave. Društvo ima svoje mesečne seje vsako drugo nedeljo v mesecu ob 9. uri zjutraj v Schwalbovi dvorani na 6131 St. Clair ave.

Dr. Slovenija.

Preds. Fr. Špelko, 3504 St. Clair ave. tajnik Fr. Russ, 6104 St. Clair ave. John Germ, blagajnik, 1089 E. 64th St. Bolniški odbor: Fr. Černe, 6033 St. Clair ave. Miha Luknar, 5801 Prosser ave. Ant. Pekolj, 1153 E. 60th St. zdravnik za sprejem novih članov dr. F. J. Kern, 6202 St. Clair ave. Seje se vrše vsako prvo nedeljo v mesecu v Bratelnovi dvorani.

Dr. Srca Marije (stara).

Preds. Ivanka Pelan, podpredsednica Mary Grdina, tajnica Fannie Trbežnik, 1177 Norwood Rd. računsko tajnica Mary Bricej, blagajničarka Katarina Perme, zdravnik dr. Seliškar. Seje se vrše vsak drugi četrtek v mesecu v John Grdinovi dvorani.

DR. ŽUŽEMBERK.

zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu ob 9. uri dopoldne v

John Grdinovi dvorani, 6025 St. Clair ave. Preds. Roman Maver, 4229 Superior ave. tajnik John Rojč, 1392 E. 47th St. blagajnik Fr. Pucelj, 5103 Luther ave. zdravnik dr. F. J. Kern, 6202 St. Clair ave. (dec. 31st. '17)

DRUŠTVO CARNIOLA, št. 493. L. O. T. M. M.

Preds. Fr. Babnik, 1382 E. 43rd St. tajnica. Jul. Brezovar, 1173 E. 60th St. finančna tajnica Fanny Hočevar, 994 E. 67th St. blag. Fany Oblak, 1235 E. 60th St.

Zboruje vsaki prvi in tretji torek v mesecu ob 8. uri zvečer v J. Grdinovi dvorani. 6025 St. Clair ave. (Sept. '17)

Slovensko dramatično in pevsko društvo "NAŠ DOM", Collinwood, O.

* Zboruje vsako prvo sredo v mesecu ob 7.30 uri zvečer v Stakičevi dvorani 391 E. 160th St. Pristopnina k društvu 25c. in mesečina 25 centov.

Preds. Joe Prevešek; podpredsednik Rudolf Gorjup; blagajnik Lojz Prevešek 14721 Sylva ave. I. tajnik Gustav M. Kabaj, 446 E. 156th St. II. tajnik Josip F. Durn, 689 E. 160 St. zapisnikar Frank Jurečič; Nadzorni odbor: Frank Sibenik, John Debeljak, Joe Tekavčič; igrovodja Gustav M. Kabay.

Dr. Z. M. B.

Načelnik Fr. H. Mervar, 1361 E. 55th St. predsednik L. Merhar, 1095 Addison Rd., tajnik Andy Sadar, 1146 E. 61. St. Društvo sprejema mladeniče in može od 16. do 30. leta. Društvo zboruje vsako 3. nedeljo v mesecu v Knausovi dvorani ob 2. uri popoldne.

Slov. Kat. Mlad. Pod. društvo SV. ANTONA PAD.

Predsednik Joseph Globokar, 3546 E. 81st St. podpreds. J. Nose, 3541 East 81st Street. I. tajnik Ladislav Volčanšek, 3564 E. 82nd St. II. tajnik Edward Volčanšek, 3564 E. 82nd St. I. načelnik Alojz Gliha 3552 E. 80th St. II. načelnik Anton Kožuh, 3611 E. 81st St. hornist Joseph Globokar, 3546 E. 81st St.

Društvena seja se vrši vsako 4. nedeljo v mesecu ob 1. uri popoldne v Mike Plutovi dvorani.